

A rendészettudomány etablációja és akkreditációja Magyarországon

Az elmúlt évtizedben a rendészettudomány nagy utat járt be. 2012-ben az MTA befogadta a rendészettudományt, létrejött a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen a Rendészettudományi Kar, és 2015-től a tudományágnak elindult a doktori képzése is. Az ide vezető folyamat főbb eseményeit, állomásait, az akkreditációt, a rendészettudománynak a tudományágak közötti elhelyezését ismerhetjük meg Sallai János napokban megjelent könyvéből. A mű jól felépített témaköreivel tudományos alapossággal tekinti át mind a rendfenntartás, mind a rendészet és a rendészettudomány tartóoszlopainak történetét.

Ha összegezni kellene, hogy mely területekre koncentrálva folyt a szerző kutatása a témában, az alábbi felsorolást tehetnénk:

- egyetemi oktatás, kutatás, tanszék;
- országos szakmai civil szervezet megléte;
- szakmai folyóirat, tudományos publikáció;
- a tudományterület tradíciójának megteremtése.¹

A rendészettudomány megértéséhez a szerző tisztázza azon alapfogalmakat, mint a biztonság, a veszély, a rend, a közrend és a rendészet. Lévéen, hogy e fogalmak megértése nélkülözhetetlen a tisztánlátáshoz, ugyanakkor meghatározásuk sok nehézséget is tud okozni, ahogyan Réde(i)y Miklós is kifejtette.² Réde(i)y kiemelkedett társai közül, hiszen pályafutása során végig a rendészettudomány híve volt, és mindent megtett annak egyetemi

¹ Sallai János: A magyar rendészettudomány etablációja. In: Belügyi Szemle 2015/6. szám 5–28. o.

² Rédey Miklós: Bevezetés a magyar rendőri jog alaptanaiba. Kn. Budapest, 1923. 4. o.

szintű műveléséért. Pályafutása során kifogásolta, hogy a rendészetnek sem tanszéke, sem speciális kollégiuma nem volt az egyetemen. Azon felül megjegyezte, hogy az egyetemi tankönyvek anyagai rövidek és elavultak. Megoldásként már 1902-ben felvetette a rendészet, mint önálló jogtudományi ág bevezetését.

A rendészetfogalmakat vizsgálta továbbá Katona Géza, nehézségként jelezve, hogy a rendészetre vonatkozó terminológiai kutatások rövid múltra tekintenek vissza, ezért nem alakulhatott ki még fejlett módszertana. Valamint kiemelten foglalkozott a veszély, a rendészetfogalom, a rendészettudomány kérdéseivel Finszter Géza is, aki jelentős szerepet játszott a rendészettudományi civil szervezet létrehozásában és küldetésének teljesítésében, valamint a rendészettudományi szakirodalom bővítésében. Ahogyan a szerző is bemutatta, a modern magyar rendészet létrejöttében kiemelkedő szerepet játszó magyar tudósok és szakértelmiségiek döntően a német szakirodalomra, a német modellekre támaszkodtak, amelyek még a XX. század végén Szamel professzor munkáiban is feltűntek.

A magyar rendészettudomány akkreditálására ugyanakkor csak 2012-ben került sor, melyet megelőzve felkutatták a rendészet történetének főbb állomásait, a rendészeti képzést, a rendészettudományi folyóiratok és a rendészet jeles művelőinek munkásságát, ami nagyban hozzájárult a rendészettudomány elfogadtatásához. Ezeket a folyamatokat mutatja be a szerző művében, kitérve a rendészeti képzés kezdeteire egészen napjainkig, a Rendészettudományi Doktori Iskola létrejöttéig, kiemelve az MRTT és Szabó András szerepét. A magyar rendészetelmélet és -történet kutatásában a rendszerváltás jelentős változást hozott, rendészeti szakmai civil szervezetek, szakmai folyóiratok jöttek létre és folytatnak a mai napig rendészetelméleti tevékenységet. E folyamatok hatására is sor került a rendészet akkreditációjára, akadémiai munkacsoport megalakítására az MTA szervezetében, továbbá a IX. osztály által a Rendészeti Albizottság befogadására. Fontos mérföldkő volt a Nemzeti Közszerződési Egyetemen a Rendőrtiszti Főiskola Rendészettudományi Karrá történő betagozódása, majd azt követően a Rendészettudományi Doktori Iskola megalakulása.

Összességében tehát a szerző megállapította, hogy a rendészet tradíciói nyomon követhetők az ókori államoktól napjainkig. Annak hazai tudományos igényű művelésére már az 1867-es kiegyezést követően is igény mutatkozott. Bár több esetben a fejlődés megszakadt, de a rendészeti tudósoknak mindig sikerült a felszínen tartani a tudományterület létjogosultságát. *„A XIX. századi rendészeti képzéstől a szaktanfolyamokon, rendőr akadémiákon és a Rendőrtiszti Főiskolán át a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Karáig bezáróan a rendészeti képzés íve elért a csúcsig, a rendészettudományi PhD képzésig. Mára mind a rendészettudományt, mind a Rendészettudományi Karon folytatott képzéseket, mind pedig a Rendészettudományi Doktori Iskolát a Magyar Akkreditációs Bizottság akkreditálta.”* Továbbá egyértelművé vált, hogy a *„rendészettudomány napjainkban tehát egy olyan interdiszciplináris tudomány, amely a köz-igazgatás tudomány gyökereként, a feudális rendőrállam módszertanából a modern rendészeti igazgatást, mint más társadalomtudományoktól elhatárolható alrendszerként vizsgálja.”*³

Mindezeket figyelembe véve a könyv összefoglalóan mutatja be a rendészettudomány tudományágak közötti besorolásáig vezető utat, rendszerezve és kronológiai sorrendben ismertetve az egyes állomások szerepét. A magyar rendészettudomány művei között nővumként tekinthetünk a szerző munkásságára. Alapos, mindenre kiterjedő és részletes munkája a rendészettudomány művelőinek, kutatóinak és az abban épp elmerülni készülő doktoranduszoknak nyújt megfelelő támaszt.

³ Hautzinger Zoltán: A kriminalisztika és a rendészettudomány határterületei. Magyar Rendészet 2015/1. sz. 14. o.